

DODATEK DO BIULETYNU

1
NR
2014

Rolniczy
Głos

ISSN 2081-0695

Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego

Copa-Cogeca

Posiedzenie grupy roboczej
nt. zdrowia zwierząt

Ubój rytualny
Sprawa wraca do sądu

Grupy
**producentów
rolnych**

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Instytucja Zarządzająca PROW 2007-2013 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Spis treści

ZE ŚWIATA

Posiedzenie grupy roboczej Copa-Cogeca nt. zdrowia zwierząt	1
MAŁGORZATA VERSET	

ROLNIKU, PAMIĘTAJ!

PRAWO

Sprawa uboju rytualnego wraca do Sejmu	4
JERZY KUZAŃSKI	

ROLNICZY GŁOS – FELIETONY

A kimże jest ta wiejska kobieta?	5
EWA BEDNAREK	

Rola kobiety wiejskiej we współczesnym świecie

.....	6
KAROLINA KUBIAK	

DOBRE PRAKTYKI W ROLNICTWIE

Nawożenie z głową	7
JAN KOTECKI	

Grupy producentów	8
ALEKSANDRA JANICKA	

SMAKI

Letnie interpretacje	9
SYLWIA SKULIMOWSKA	

Dodatek do Biuletynu Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego redaguje:

Izba Rolnicza

Województwa Łódzkiego

ul. Północna 27, 91-420 Łódź

tel. 42 632 70-21

www.izbarolnicza.lodz.pl

Posiedzenie grupy roboczej Copa-Cogeca

nt. zdrowia zwierząt

Małgorzata Verset Przedstawiciel KRIR w Brukseli

W dniu 4 kwietnia 2014 roku w Sekretariacie Copa-Cogeca odbyło się posiedzenie grupy roboczej „zdrowie i dobrostan zwierząt”.

copa*cogeca
European Farmers European Agri Cooperatives

Podczas posiedzenia omówione zostały następujące tematy: wymiana poglądów z przedstawicielem prezydencji greckiej; wymiana poglądów z przedstawicielem DG Sanco; stanowisko Parlamentu dot. wniosku Komisji w sprawie zdrowia zwierząt i kontroli urzędowych; najnowsze informacje odnośnie do oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe na szczepie UE/państw członkowskich; gotowość rolników do zapobiegania chorobom i ich kontroli; afrykański pomór świń – najnowsze informacje. Zebranie rozpoczęło od informacji na temat prac prezydencji greckiej w kwestiach pakietu dotyczącego zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia roślin. Przedstawiciel prezydencji greckiej zapoznała uczestników zebrania z harmonogramem prac nad tym pakietem. W swojej wypowiedzi podkreśliła, że w kwestii kontroli urzędowych nie zostały zakończone jeszcze analizy techniczne. Z listy 162 artykułów omówionych zostało 137, są to przepisy ogólne, do których należy również dołączyć aneksy. Celem, który zamierza osiągnąć prezydencja grecka, jest za-

kończenie analizy technicznej oraz zaproponowanie korekt i wniosków. Przedstawiciel prezydencji greckiej, odpowiadając na pytanie dotyczące finansowania kontroli urzędowych, zaznaczył, że w ramach wykluczeń co do finansowania kontroli urzędowych widoczne są tendencje, aby wyłączyć MŚP, nie ma jednak decyzji w tej sprawie.

Przedstawiciel Komisji Europejskiej, który dołączył do zebrania, przedstawił najnowsze informacje dotyczące wykazu chorób. W trakcie debaty poruszono również temat odszkodowań. W tym temacie Komisja Europejska rozważa jeszcze wiele możliwości. Przedstawiciel Komisji zaznaczył, że przysły budżet funduszu weterynaryjnego będzie niższy od aktualnego, a jego wysokość to około 30 mln euro, w tym fundusz na zdrowie roślin będzie w wysokości 30mln euro.

W ramach działań Sekretariatu pan Pasquale di Rubbo, który koordynuje prace grupy roboczej „zdrowie i dobrostan zwierząt”, przedstawił najnowsze informacje dotyczące listów wysłanych zarówno do Komisji, jak i do przedstawicieli Parlamentu

Europejskiego. Wśród tematów, które były poruszone w listach do Komisji, znalazła się między innymi kwestia dodatkowych inspekcji w gospodarstwach. Zdaniem Copa-Cogeca dodatkowe kontrole nie są konieczne, będą natomiast związane z kosztami, które po raz kolejny poniosą rolnicy. Dodatkowym aspektem ujemnym tych kontroli jest fakt, że mogą być one powiązane z dobrostanem zwierząt, co jest bardzo trudne do zweryfikowania, ponieważ zależy to od struktury inspekcyjnej w kraju członkowskim. Zdaniem pana Pasquale di Rubbo, Copa-Cogeca, który nie zgadza się na tego typu kontrole, chce kontynuować dialog w tej sprawie i zaproponować rozwiązanie pośrednie, będące podstawą do kompromisu. Evolucja pracy nad tym artykułem powinna być szczególnie obserwowana, ponieważ może on otworzyć możliwość dla niezapowiedzianych inspekcji. Propozycja zastosowania tego typu kontroli w gospodarstwach nietowarowych, gdzie takich inspekcji nie ma, mogłaby być również dobrym rozwiązaniem biorąc pod uwagę, że w gospodarstwach towarowych rolnik jest już w stałym kontakcie z weterynarzem. Należy również przedstawić Komisji wysokość dodatkowych kosztów takich inspekcji weterynaryjnych, które szacuje się na około 20 mln euro rocznie. Copa-Cogeca zawsze proponowała zniesienie tego artykułu, ale w dzisiejszej sytuacji należy również przy-

gotować się na ewentualność, że ten artykuł będzie utrzymany.

Delegacja duńska zabierając zdanie na ten temat zaznaczyła, że w Danii gospodarstwa są kontrolowane co dwa tygodnie i jest to czymś bardzo normalnym. Być może należałoby negocjować z Komisją co do zniesienia innych kontroli, na przykład dotyczących antybiotyków. Innym rozwiązaniem byłoby umożliwienie sprzedaży leków przez weterynarzy.

Następnie pan Pasquale di Rubbo przedstawił pokrótce informacje na temat projektu Komisji co do odpowiedzialnego stosowania środków drobnoustrojowych. Zaznaczył, że jest to dokument niewiążący, i zachęcił zebranych w grupie roboczej do zapoznania się z dokumentem. Podkreślił, że Komisja w tekście doradza obniżenie stosowania środków drobnoustrojowych o 15-20%.

Pan Pasquale di Rubbo przedstawiła najważniejsze informacje na temat działalności „EPRUMA”, która stworzyła dokument „EPRUMA-ramy najlepszych praktyk” dotyczący nie tylko odpowiedzialnego stosowania antybiotyków, ale obejmuje całościowe i specyficzne podejście w celu ułatwienia dalszej optymalizacji zdrowia zwierząt na określonym poziomie sektorowym i na poziomie indywidualnych gospodarstw rolnych. We wnioskach dokumentu podkreślono, że ostateczny wynik będzie optymalny, a wysoki po-

ziom zdrowia i dobrostanu zwierząt osiągnięty, jeśli rolnicy spełnią wszystkie warunki odpowiedzialnego korzystania z produktów weterynaryjnych, zgodnie z powiedzeniem „tak mało, jak to możliwe, i tak dużo, jak potrzeba”.

Ostatnim tematem omawianym podczas posiedzenia grupy roboczej była kwestia ASF. Do zebranych uczestników posiedzenia dołączył pan Daniel Azevedo, zajmujący się w Sekretariacie grupą roboczą „wieloprzewina” i powiadomił wszystkich zebranych o działaniach Copa-Cogeca w tej kwestii. Zaznaczył, że sytuacja zmienia się bardzo szybko i na dzień dzisiejszy Sekretariat podejmuje wiele inicjatyw, aby nie przerywać dialogu z Federacją Rosyjską. Podkreślił jednak, że Komisja Europejska zastanawia się aktualnie nad wieloma rozwiązaniami, zdając sobie sprawę, że możliwości dyplomatyczne są już wyczerpane, a Federacja Rosyjska nie podejmuje wysiłku, aby podjąć negocjacje. Komisja zamierza podjąć działania w celu przedstawienia tej sprawy na poziomie WTO. Taka decyzja może być podjęta już w przyszłym tygodniu po uprzedniej konsultacji z krajami członkowskimi.

Ułatwianie startu młodym rolnikom

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od **15 maja 2014 r.** będzie przyjmować wnioski w ramach działania „Ułatwienie Startu Młodym Rolnikom”. W obecnym naborze pojawiło się kilka zmian, które mają na celu usprawnienie wykorzystania funduszy.

- Zwiększenie premii do 100 000 zł
- Wydłużenie okresu prowadzenia działalności rolniczej z 12 do 15 miesięcy (licząc od dnia rozpoczęcia działalności do dnia złożenia wniosku)
- Konieczność uzyskania przynajmniej 7 punktów w rankingu wniosków, jako warunek konieczny przy przyznaniu pomocy

- Skrócenie naboru wniosków o przyznanie pomocy do 30 dni
- Skrócenie terminu na usunięcie braków formalnych przez wnioskodawcę do 7 dni od otrzymania wezwania
- Określenie krajowego limitu dostępnych środków dla wszystkich wnioskodawców
- Brak możliwości przeznaczenia premii na inwestycje budowlane na gruntach dzierżawionych
- Skrócenie czasu na rozpatrzenie wniosku do 50 dni

Do rozdysponowania w najbliższym naborze jest 796,47 mln zł. Według szacunków środki finansowe pozwolą na przyznanie pomocy 8 000 rolnikom.

Dopłaty

Od 15 stycznia do 25 czerwca można składać wnioski do Agencji Rynku Rolnego OT o dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie, dotyczące materiału siewnego – zbóż ozimych i jarych, roślin strączkowych i ziemniaka.

Składki na ubezpieczenia

Termin płatności składek na ubezpieczenie społeczne rolników przypada na ostatni dzień pierwszego miesiąca danego kwartału, tj. **31 stycznia za I kwartał, 30 kwietnia za II kwartał, 31 lipca za III kwartał, 31 października za IV kwartał.**

Producenci mleka

Od 1 kwietnia do 31 lipca 2014 r. można składać wnioski do Agencji Rynku Rolnego o przyznanie kwoty indywidualnej z krajowej rezerwy. **14 maja 2014 r.** upłynął termin złożenia informacji za poprzedni rok kwotowy o ilości mleka i przetworów mlecznych wyprodukowanych

i wprowadzonych do obrotu przez dostawców bezpośrednich **Od 1 sierpnia 2014 r. można składać wnioski: konwersję KI; zatwierdzenie umowy oddania na używanie KI; zatwierdzenie umowy zbycia prawa do KI.**

Obowiązek

znakowania i zgłaszania

Jest zobowiązany do jego oznakowania i zgłoszenia tego faktu do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przed opuszczeniem przez zwierzę gospodarstwa, nie później jednak niż:

- w terminie 7 dni od dnia urodzenia zwierzęcia – w przypadku bydła,
- w terminie do 30 dni od urodzenia – w przypadku owiec i kóz,
- niezwłocznie, nie później jednak niż przed dniem opuszczenia przez zwierzę gospodarstwa siedziby stada – w przypadku świń.

Informacja

ważna dla osób prowadzących
pozarolniczą działalność gospodarczą

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uprzejmie przypomina o zbliżającym się terminie na złożenie Kasie zaświadczenia albo oświadczenia dotyczącego rocznej kwoty granicznej podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej.

W myśl przepisu art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1403, z późn. zm.) rolnik kontynuujący podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników przy równoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej zobowiązany jest do dnia 31 maja złożyć Kasie zaświadczenie albo oświadczenie, że nie została przekroczona roczna kwota graniczna podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej. Kwota graniczna za 2013 r. wynosi 3092 zł.

W sytuacjach, gdy:

- kwota należnego podatku od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej przekroczyła roczną kwotę graniczną za 2013 r. ,
- w ustawowym terminie do 31 maja 2014 r. nie zostanie złożone w Kasie stosowne zaświadczenie lub oświadczenie, ubezpieczenie społeczne rolników ustanie z dniem, do którego osoba zainteresowana była zobowiązana złożyć powyższe zaświadczenie, tj. 31 maja 2014 r.

W związku z tym, że termin 31 maja w bieżącym roku przypada w sobotę, Kasa wyjaśnia, że zgodnie z przepisem art. 57 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli koniec terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni.

Przepisy k.p.a. nie wymieniają jednak dn. wolnych od pracy. Ustawa z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy, w katalogu dn. wolnych od pracy, nie wymienia soboty.

Wobec powyższego fakt, iż w bieżącym roku termin na złożenie zaświadczenia lub oświadczenia, że nie została przekroczona roczna kwota graniczna podatku dochodowego, określony ustawowo na 31 maja, przypada w sobotę nie jest podstawą do jego przesunięcia na najbliższy dzień powszedni. Dodatkowo Kasa pragnie poinformować, że termin na złożenie ww. zaświadczenia lub oświadczenia może zostać, zgodnie z przepisem art. 5a ust. 7 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przywrócony wyłącznie na wniosek osoby zainteresowanej, jeżeli rolnik ten lub domownik udowodni, że niezachowanie terminu nastąpiło jedynie wskutek zdarzeń losowych.

źródło: www.krus.gov.pl

Zalesianie

gruntów rolnych oraz
zalesianie gruntów
innych niż rolne

Biura powiatowe ARiMR przyjmują od 2 czerwca do 31 lipca 2014 r. wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne”.

Uczestnictwo

rolników w systemach
jakości żywności

W ramach działania „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” można otrzymać wsparcie m.in. na pokrycie kosztów kontroli, które niezbędna są do otrzymania stosownych certyfikatów potwierdzających, że dany produkt przeznaczony do spożycia został wytworzony zgodnie z systemem np. Gwarantowanej Tradycyjnej Specjalności, Chronionej Nazwy Pochodzenia, Chronionego Oznaczenia Geograficznego, produkcji ekologicznej, integrowanej produkcji, specyfikacją i standardami systemu „Jakość Tradycja” czy Quality Meat Program. Więcej informacji można uzyskać w oddziałach ARiMR.

Jerzy Kuzański

Krajowa Rada Izb Rolniczych podjęła inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmian w ustawie o ochronie zwierząt. W dniu 9 grudnia 2013 r. Marszałek Sejmu RP – pani Ewa Kopacz wydała postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

*5 marca do Kancelarii Marszałka Sejmu, wpłynął wniosek ze **130 TYS.** podpisów obywateli popierających projekt w tym około **12 TYS.** z terenu działania Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.*

Sprawa uboju rytualnego

powraca do Sejmu

Komitet utworzyli Członkowie Krajowej Rady Izb Rolniczych, by poprzez możliwość wykonywania inicjatywy ustawodawczej przez obywateli przywrócić możliwość dokonywania w Polsce uboju rytualnego, który od 1 stycznia 2013 r. jest zobowiązany.

W dniu 5 marca do Kancelarii Marszałka Sejmu wpłynął wniosek ze 130 tys. podpisów obywateli popierających projekt, w tym około 12 tys. z terenu działania Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. W dniu 17 marca br. Marszałek Sejmu RP – Ewa Kopacz zawiadomiła, że wniesiony przez Komitet Inicjatywy Ustawodawczej ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt projekt zostanie skierowany do pierwszego czytania w Sejmie. Projekt złożony przez Krajową Radę Izb Rolniczych jest identyczny z rządowym, który został odrzucony przez Sejm w lipcu 2013 r. Projekt dopuszcza przywrócenie uboju rytualnego zwierząt dla celów religijnych bez ogłuszania, jednocześnie przewiduje wprowadzenie zakazu stosowania tzw. klatek obrotowych podczas tego typu uboju.

Jednocześnie ze względu na pojawiające się pytania informujemy, że zarówno przepisy krajowe jak i unijne dot. ochrony zwierząt nie zabraniają podskubu gęsi, co oznacza, że może on być przeprowadzany.

W Polsce ręczny podskub gęsi przeprowadza się jedynie w części stad rodzicielskich w określonym czasie, wyłącznie wtedy gdy dorosłe ptaki okresowo zmieniają upierzenie w sposób naturalny, czyli pierzą się. Podskubu nie przeprowadza się w stadach towarowych gęsi znanych pod handlową nazwą „Młoda gęś owsiana”.

Przepisy z zakresu ochrony zwierząt związane z ubojem zwierząt w rzeźniach oraz poza nimi zostały określone w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856), w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju oraz uśmiercania zwierząt (Dz. U. nr 205, poz. 2102 z późn. zmianami) oraz rozporządzenia Rady (WE), nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz. Urz. UE L303) z 18 listopada 2009 r.

Reasumując, zarówno przepisy z zakresu ochrony zwierząt, jak i produkcji mięsa na użytek własny umożliwiają przeprowadzenie uboju drobiu utrzymywanego w gospodarstwie w celu pozyskania mięsa drobiowego na własne potrzeby.

A kimże jest ta wiejska kobieta?

Ewa Bednarek

„Kobiety żelazną ręką podtrzymują biologiczny porządek świata, podczas gdy mężczyźni gonią po świecie za szaleńczymi pomysłami, które popychają naprzód historię”.

Gabriel Garcia Marquez

A kimże jest ta wiejska kobieta? Kiedyś była to baba ze wsi: z koszem jaj, masła w zapasce, w chustce merynusce na głowie. Dzisiaj nie sposób dać prostej definicji. Nie obce mi są uroki miasta, ale od dziecka mieszkam na stałe na wsi, więc codziennie obserwuję zmiany, które zachodzą wokół mnie.

Zmiana ustroju pociągnęła za sobą zmianę stylu życia. Z wielkim impetem wkroczył w nasze wiejskie życie kapitalizm i postęp technologiczny. Każda kobieta ma w sobie predyspozycje do organizowania życia w rodzinie i gospodarstwie. Coraz więcej mamy przykładów podejmowania pracy poza miejscem zamieszkania, czy też otwierania własnych firm, dodajmy, że z powodzeniem. Kobiety mają umiejętność widzenia jutra i wyzwania, które przed nimi staną. Wypełniają swoje podstawowe role matek, pracowników, gospodyń domowych. Każda z nich codziennie uczy się wielu rzeczy; dziecku w szkole trzeba pomóc i zmierzyć się z technologią

Kobiety mają umiejętność widzenia jutra i wyzwania, które przed nimi staną.

cyfrową w sprzętach domowych, nierzadko jest „kobietą na traktorze” i partnerem w transakcjach. Prawie wszystkie kobiety wiejskie pięknie tańczą, a większość wspaniale śpiewa. Starczy czasu dla domu, stowarzyszenia i dla gości, którzy zawsze trafią na domowe ciasto. My uczymy nasze dzieci robić na szydełku, one nas grać w gry komputerowe.

Taka jest wiejska kobieta. Cóż z tego, że naszym życiem rządzą pory roku. Zawsze jest co robić. To tu, na wieś, przyjeżdżają inni szukać normalności, zdrowego smacznego, tradycyjnego jedzenia. I to nie politycy z pierwszych stron gazet, a wiejskie kobiety w oparciu o wiedzę babci, własne doświadczenie i Internet żywią zgodnie z najnowszymi trendami. Zdrowo i kolorowo! Podróżując, pod-

patrują i adaptują do swoich potrzeb wszystko, co wniesie w ich życie zadowolenie, radość i pieniądze, bo faktem jest, że jest to podstawowy ogranicznik dla wielu przedsięwzięć. Troska o budżet domowy, o zdrowie domowników, o wykształcenie dzieci – to dla wiejskiej kobiety priorytety. Jestem przekonana, że większość kobiet wiejskich poradziłaby sobie w wielkomięskiej dżungli, ale bałabym się o rezultat odwrotnego eksperymentu.

Pragnę nadmienić, że w trwającym właśnie projekcie Rolnik XXI wieku – aż 75% składu uczestników to kobiety.

Rola kobiety wiejskiej we współczesnym świecie

Karolina Kubiak

W ostatnim czasie sytuacja kobiet wiejskich diametralnie się zmienia i nadal będzie ulegać przemianom. Do niedawna w gospodarstwach wiejskich funkcjonował zasadniczy układ stosunków: kobieta miała mnóstwo zajęć związanych z pracami domowymi, wychowaniem dzieci oraz z obrzędkiem inwentarza. Te wszystkie obowiązki powodowały, że kobiety od dawna cierpiały na brak wolnego czasu. Nie było praktycznie mowy o zdobywaniu wykształcenia, chadźaniu do fryzjerów i kosmetyczek. Społeczeństwo zmienia swoje przekonania i już nie postrzega kobiet wiejskich przez pryzmat zamkniętej furty, która ogranicza panie na wielu płaszczyznach życia. W obecnej chwili coraz więcej

kobiet mieszkających na wsi dąży do tego, by zdobyć wykształcenie i móc dorównać kobietom miejskim. Różnica między sferą miejską a wiejską coraz bardziej zanika. Prowadzi to do wyrównania szans między kobietami. Można wyraźnie zauważyć, że panie ze wsi posługują się poprawną polszczyzną, mają szerszą wiedzę na temat otaczającego je świata, potrafią odnaleźć się w każdej sytuacji. Coraz częściej na wsi zauważa się czynne działaczki, które z chęcią angażują się w poprawę jakości życia swojego lokalnego środowiska. Wykazują się wielofunkcyjnością, dzięki której potrafią pogodzić powierzone im role. Wywiązują się z zadań gospodyni domowej, dbają o męża i rodzinę, a jednocześnie uczestniczą w życiu społecznym, znajdując przy tym czas na inne, istotne dla nas kobiet, sprawy. Młode dziewczyny, widząc swoje matki i babki ciężko pracujące w rolnictwie, starają się im pomagać, ale w miarę możliwości dążą do zdobycia wykształcenia i poprawy swojego bytu. Współczesny świat oferuje wiele możliwości. Dzisiejsze kobiety są przebojowe, zaradne oraz ciekawe tego świata. Sama, jako mieszkanka wsi, z własnego doświadczenia wiem, że człowiek ma chęć zobaczyć coś więcej niż tylko pola i łąki. Czytając książki,

serfując po Internecie czy oglądając programy telewizyjne, chciałby, żeby jego życie było pełne nowych doświadczeń. Jako młoda dziewczyna postanowiłam poszerzyć swoje horyzonty i spojrzeć na świat przez trochę szersze okno niż dotychczas. Udało mi się skończyć studia, poznać inne zakątki świata, czuję się z tym wzbogacona. Nowe doświadczenia, kontakty z różnymi ludźmi bardzo wiele wniosły w moje dotychczas skromne życie.

Może i kobiety na wsi nie mają tyle czasu na dbanie o siebie, ale znam wiele kobiet, które systematycznie korzystają z usług fryzjerskich, spotykają się ze znajomymi w innych miejscach niż własny dom. Chcą być ładne, zadbane, wy-

Współczesny świat oferuje wiele możliwości. Dzisiejsze kobiety są przebojowe, zaradne oraz ciekawe tego świata. Sama, jako mieszkanka wsi, z własnego doświadczenia wiem, że człowiek ma chęć zobaczyć coś więcej niż tylko pola i łąki.

kształcone. Kobiety wiejskie przestają być ograniczane przez mężczyzn, a wręcz przeciwnie, mężowie stwarzają im dogodne warunki do samorozwoju. Znam wiele mieszkanki wsi, które są jak bizneswoman, zaangażowane w swoją pracę, pragną osiągnąć sukces. Wyróżnia je pracowitość i sumienność w wykonywanych obowiązkach. Dawniej kobieta kojarzyła się z rolą matki, opiekunką domowego ogniska, uzależnioną od męża, dziś to już tylko stereotyp. Dzięki takim

zmianom coraz więcej kobiet decyduje się, żeby zostać na wsi, ponieważ mają świadomość, że tam też mogą się realizować i przyczynić do poprawy życia społecznego. Mam ogromny szacunek do kobiet wiejskich, wiele się od nich nauczyłam i zrozumiałam, że każdy może być szczęśliwy w swoim środowisku. Chciałabym przekonać kobiety, że wieś nie stanowi żadnej bariery, by spełniać swoje marzenia i plany. Każde doświadczenia, każda nowa sytuacja uczy nas czegoś innego.

Jestem przekonana, że kobiety wyposażone w przebojowość, odwagę, coraz częściej znakomite wykształcenie, realizują się. Mało tego, stają do „wścigu szczyrów” z mężczyznami i często okazuje się, że są lepsze od nich.

Nawożenie z głową

Jan Kotecki

Gospodarka nawozowa prowadzona jest od dawna, o konieczności jej racjonalizacji mówi się coraz więcej. Racjonalna gospodarka nawozami polega na stosowaniu ich w potrzebnej ilości, we właściwym czasie i w odpowiedni sposób, dzięki czemu zapewnia się wysoką efektywność i opłacalność nawożenia, przy zachowaniu walorów środowiska glebowego i wodnego. Stosowanie zasad dobrej praktyki gwarantuje oszczędne i przyjazne dla środowiska zarządzanie nawożeniem. Warto więc przypomnieć sobie, poznać i stosować kilka porad, jakie cechują dobre rolnictwo i pozwolą na prowadzenie mądrej gospodarki i nawożenie z głową.

DOBRE PRAKTYKI W NAWOŻENIU

1. Nawożenie dostosuj

do potrzeb roślin i gleby:

- poznaj wymagania pokarmowe roślin. Skorzystaj z zaleceń nawozowych dla wybranej rośliny.
- poznaj odczyn i zasobność gleb w gospodarstwie. Analizę chemiczną gleb wykonuj regularnie co **4-5 lat**.
- stosuj nawożenie wszystkimi niezbędnymi składnikami pokarmowymi, w odpowiednich proporcjach.
- pamiętaj o konieczności wapnowania gleb kwaśnych – wapnowanie to żyzna gleba i lepsze plony.
- zachowaj zrównoważone saldo składników pokarmowych. Nadwyżka bilansowa składników to większe koszty nawożenia i rozpraszanie składników do środowiska.
- nie przekraczaj dawki **170 kg N/ha** w nawozach naturalnych (obornik, gnojowica, gnojówka) rocznie.
- zmniejsz dawki nawozów mineralnych jeśli stosujesz obornik lub gnojowicę.

2. Stosuj nawozy we właściwym czasie i miejscu:

- mineralne nawozy azotowe stosuj krótko przed zasiewem i we wczesnych fazach rozwojowych roślin.

- całkowitą dawkę azotu podziel na 2-3 części i zastosuj w terminach optymalnych dla gatunków roślin.
- obornik stosuj pod rośliny o długim okresie wegetacji (buraki, ziemniaki późne, kukurydza etc.).
- nie stosuj nawozów na glebach zalanych wodą, zamrzniętych lub pokrytych śniegiem.
- nawozów naturalnych i organicznych nie stosuj **po 30 listopada i przed 1 marca**.
- gnojowicy i gnojówki nie stosuj na polach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach **o nachyleniu większym niż 10%**.
- nie stosuj nawozów mineralnych, organicznych, obornika i gnojówki **w odległości mniejszej niż 5 m** od jezior i zbiorników o powierzchni do **50 ha**, cieków wodnych, rowów i kanałów.
- nie stosuj gnojowicy w odległości mniejszej niż **10 m** od jezior i zbiorników o powierzchni do 50 ha, cieków wodnych, rowów i kanałów.
- nie stosuj żadnych nawozów w odległości mniejszej niż **20 m** od jezior i zbiorników o powierzchni powyżej **50 ha**, ujęć wody i morskiego pasa nadbrzeżnego.

3. Przestrzegaj przepisy i zalecenia:

- stosuj tylko nawozy WE lub nawozy dopuszczone do obrotu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz nawozy naturalne.
- nawozy naturalne stosuj dogłębowo lub wymieszaj z glebą w najszybszym możliwym terminie, ale nie później niż **24 h** po zastosowaniu.
- gnojowicę i gnojówkę magazynuj w szczelnych i zamkniętych zbiornikach.
- obornik przechowuj na płycie gnojowej.
- przed zastosowaniem nawozu zapoznaj się z zaleceniami producenta odnośnie jego stosowania.
- pamiętaj, że uprawa międzyplonów jest najlepszą metodą zabezpieczenia azotu glebowego przed wymywaniem.
- skorzystaj z usług doradcy rolniczego, który pomoże Ci w opracowaniu planu nawożenia dla Twojego gospodarstwa.
- wykorzystaj program komputerowy (NawSald) lub kalkulatory internetowe do samodzielnego przygotowania planu nawożenia w gospodarstwie.

Grupy producentów rolnych

Działanie „Grupy producentów rolnych” realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 jest instrumentem pomocy skierowanym do producentów, którzy zdecydowali się na współdziałanie.

Aleksandra Janicka

Oficjalna strona Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego <http://www.lodzkie.pl/>, stan na dzień 17.04.2014 r.

Grupy producentów, które zostały wpisane do rejestru marszałka województwa, uprawnione zostały do ubiegania się o pomoc finansową na założenie i funkcjonowanie grupy. Pomoc ta przyznawana jest na wniosek grupy przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Pomoc finansowa udzielana jest w formie ryczałtu przez 5 lat od dnia wpisu do rejestru marszałka. Wysokość pomocy uzależniona jest od udokumentowanej wartości sprzedaży produktów lub grup produktów, ze względu na które grupa została utworzona, wyprodukowanych w gospodarstwach członków i sprzedanych za pośrednictwem grupy producentów odbiorcom, którzy nie są członkami tej grupy. Kwota pomocy finansowej nie może przekroczyć określonych limitów. W pierwszym i drugim roku 100 000 euro, w kolejnych trzech latach odpowiednio: 80 000 euro, 60 000 euro oraz 50 000 euro. Biorąc pod uwagę powyższe kwoty oraz kurs euro, grupa w pierwszych dwóch latach funkcjonowania może otrzymać nawet ponad 400 000 zł. Już pięciu producentów może utworzyć grupę, pod warunkiem że ich łączna produkcja spełnia wymóg minimalnej produkcji rocznej określonej w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 9 kwietnia 2008 r. w sprawie wykazu produktów i grup produktów, dla których mogą być tworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych (Dz. U. Nr 72, poz. 424 z późn. zm.).

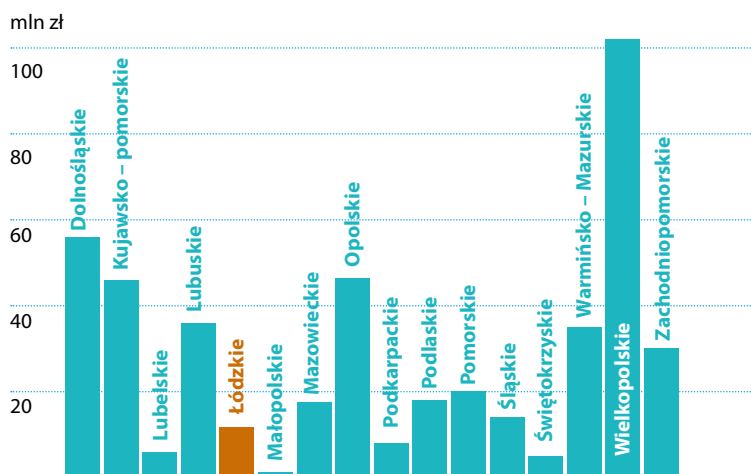
Grupy zwiększają rentowność produkcji rolnej, ponieważ uzyskują lepsze ceny przy sprzedaży produkcji i przy

zakupie środków produkcji. Podmioty te uzyskały również zwolnienia z podatków. Zwolnieniem z podatku od nieruchomości objęto budynki i budowle wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności w zakresie sprzedaży produktów lub grup produktów członków, ze względu na które grupa została utworzona. Objęte zwolnieniem z podatku dochodowego zostały dochody ze sprzedaży produkcji członków wydatkowane na ich rzecz. Ponadto, grupy producentów mogą uzyskiwać dochody ze sprzedaży produkcji nie pochodzącej z gospodarstw członków, ale przychody ze sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwach członków powinny stanowić więcej niż połowę przychodów ze sprzedaży ogółem.

W województwie łódzkim w latach 2003–2013 do rejestru marszałka województwa wpisano 41 grup produ-

centów rolnych. Najwięcej, po 14 grup, powstało w sektorach produkcji: drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone kurczaki oraz świny żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone. Pozostałe grupy producentów utworzone zostały ze względu na rodzaje produkcji: ziarno zbóż (3 grupy); kwiaty świeże – cięte, doniczkowe (1 grupa); ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych (3 grupy); mleko krowie (2 grupy); ozdobne rośliny ogrodnicze, szkółkarstwo roślin – sadowniczych i ozdobnych, rozsada roślin warzywnych (1 grupa); rośliny w plonie głównym, całe lub rozdrobnione, uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne lub do wykorzystania technicznego (1 grupa); jaja ptasie (1 grupa); bydło żywe: zwierzęta rzeźne lub hodowlane, mięso wołowe: świeże, chłodzone, mrożone (1 grupa).

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE NA TLE INNYCH WOJEWÓDZTW POD WZGLĘDEM WYSOKOŚCI WYPŁACONEJ DO DNIA 28.02.2014 R. POMOCY FINANSOWEJ W RAMACH DZIAŁANIA PROW. 2007-2013

Źródło: Strona internetowa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa: <http://www.arimr.gov.pl/>, stan na dzień 17.04.2014 r.

Letnie interpretacje

Sylvia Skulimowska

Składniki:

- 500g mąki krupczatki
- 200g margaryny lub masła
- ¾ szklanki cukru (może być pół na pół z cukrem brązowym)
- 2 łyżeczki proszku do pieczenia
- 2 żółtka
- 2 łyżki jogurtu (zamiast jogurtu do ciasta dodawałam również zmielony sernikowy twaróg)

Źródło: przepis na kruche ciasto to moja interpretacja przepisu blogerki Szellki na „Szarlotkę spod samiuśkich Tater” (www.chillibite.pl)

Nadchodzi czas owocowych wypieków. Latem możliwości jest mnóstwo, a czasu tak niewiele. Kruche ciasto to wypiek, który przygotowuje się bardzo szybko, ale długo zapada w pamięci jego smak. W moim domu wykorzystuję je przede wszystkim do zapiekania sezonowych owoców (truskawki, jagody, borówki, wiśnie, śliwki, jabłka). Na kruchym cieście

piekę także makowiec. W każdej postaci jest przepyszne!

Przygotowanie:

Wszystkie składniki wymieszać i schłodzić w lodówce. Następnie podzielić ciasto na dwie części. Jedną wysypać na spód foremki (tortownica 21cm), potem ułożyć owoce albo rozsmarować masę makową

i posypać pozostałą częścią ciasta. Piec w 180 stopniach ok. 50 minut.

Ciasto wykorzystuję również w wersji dla alergików. Wtedy zamiast masła dodaję margarynę bezmleczną, a 2 łyżki jogurtu zastępuję 2-3 łyżkami wody.

Smacznego!

Czy wiesz, że:

- **Truskawki** mają działanie krwiotwórcze, wzmacniają organizm. Są źródłem beta-karotenu i witaminy z grupy B, a także żelaza, wapnia, potasu i magnezu.

- Spożywanie **malin** sprzyja utrzymaniu zdrowej skóry, kości i zębów. Są odpowiedzialne za zwiększanie odporności i chronią przed infekcjami.

- **Porzeczki** to źródło witaminy C, ale nie brakuje w nich witamin z grupy B, PP, K, beta-karotenu, żelaza, potasu, wapnia, magnezu, miedzi, fosforu i kwasów organicznych.

- **W czereśniach** jest dużo witaminy C, A, z grupy B, potasu, wapnia, żelaza, magnezu, manganu i miedzi. Przypisuje się im wspomaganie leczenia niektórych schorzeń wątroby i pęcherza.

- **Wiśnie** powodują obniżenie poziomu cholesterolu i cukru, wiążą metale ciężkie i usuwają je z organizmu. Ponadto zawierają antocyjany chroniące przed działaniem wolnych rodników.

- **Agrest** dostarcza potasu, sodu, fosforu, magnezu, żelaza i sporo witaminy C.

KONKURS FOTOGRAFICZNY DLA ROLNIKÓW!

W związku z Międzynarodowym Rokiem Rolnictwa Rodzinnego ONZ 2014 (MRRR) Copa-Cogeca (Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych oraz Spółdzielczości Rolniczej w Brukseli) rozpoczęła konkurs fotograficzny dla rolników. Zdjęcia mają ukazywać znaczenie i realia gospodarstw rodzinnych i spółdzielni rolniczych.

Konkurs ten rozpoczyna się podczas trwania MRRR i procesu wdrażania nowej WPR. Zwycięskie zdjęcia znajdują się na wystawie, której celem będzie ukazanie nowoczesnego wizerunku rolnictwa. Odbędzie się ona podczas przyjęcia w Parlamencie Europejskim 22 września 2014 r.

Wydarzenie to stanowić będzie część naszej tegorocznej kampanii „WPR się liczy” (CAP Counts) dot. nowej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) oraz potrzeby silnej WPR, a także tego, czy odpowie ona na potrzeby gospodarstw rodzinnych i spółdzielni rolniczych oraz wskaże, jakich potrzeba instrumentów.

Krajowa Rada Izb Rolniczych zachęca wszystkich rolników do udziału w konkursie i wysłanie zdjęcia wraz z danymi kontaktowymi na adres rzecznik@krrir.pl do 15 lipca 2014 r. Fundatorem nagrody jest Copa-Cogeca.

Nagrodą dla zwycięzcy jest wycieczka dla dwóch osób na weekend do Barcelony, a dla zdobywcy drugiego miejsca – kosz pełen produktów rolniczych wysokiej jakości. Krajowa Rada Izb Rolniczych również zamierza nagrodzić wyróżnione zdjęcia drobnymi nagrodami.

